

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra . . . 1 kor. Egy óra . 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . 3 . Negyedévre 4 . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Polgártársak!

A miniszterelnök és szolgálékü többsége lábbal tiporták a magyar parlamentben a szólás szabadságot, a törvényt és alkotmányt. A gaz államcsiny fölháborította minden igaz magyar ember verét széles hazában, hogy tiltakozzék a gyalázatos merénylet ellen. Bocskay népe a hajduság sem hallgathat ezekben a válságos napokban. Ha őseink mindig legelőll állottak, midőn védni kellett ezt a szép hazát, viselkedjünk mi is hozzájuk méltóan. **Emeljük föl szavunkat alkotmányos szabadságunk védelmében. Tiltakozzunk a kormány rut törvénysértése ellen s fejezzük ki bizalmunkat és ragaszkodásunkat a szólásszabadság, törvény és alkotmány megvédelmezésére szövetkezett ellenzék iránt!**

E czélből hívunk benneteket össze hajdunánási választókerületünk derék polgárai, **a november 27-én délelőtt 10 órakor városunk piacán tartandó**

népgyűlésre,

melyen szeretett képviselőnk, **Rákosi Viktor is jelen lesz.**

Jöjjetek el minél számosabban! Hadd lássa az elbizakodott hatalom, hogy a hajdú szívekből nem halt még ki a szabadságszeretet, s most csak szóval, de ha kell majd fegyverrel is készek leszünk megvédelmezni az őseinktől ránk hagyott szent örökséget: **hazánk szabadságát és függetlenségét.**

Hazafias üdvözlettel

Hajdunánás, 1904. november 24.

A választó kerület függetlenségi pártjának elnöksége nevében

Brassay Károly,
 pártjegyző.

Az első tiltakozó népgyűlés a Hajduságon.

A hajdusági első Kossuth-szobrot nem hiában a nánási hajduk állították fel; de ezek a derék magyarok minden más hazafias mozgalomban is az elsők, a kezdeményezők szoktak lenni.

Ime mostan is, midőn a Tiszakormány a parlamenti államcsinnyel ama páratlan gaz merényletre vetemedt, a nánási hajduk és a nánási választó kerülethez tartozó hazafias községek a legelsők között sietnek a gaz merénylet ellen tiltakozni, a honárlásra vetemedett kormány iránt bizalmatlanságukat kifejezni és az egyesült ellenzék csatlakozásával erősíteni. A lapunk első helyén közölt ha-

zafias és őszinte felhívást nemcsak a derék választókerület más községekben lakos polgárainak ajánljuk, hogy a vasárnapi nánási népgyűlésre minél számosabban jelenjenek meg és zarándokoljanak el Kossuth Lajos apánk szobrához; hanem ezt példaként állítjuk a debreczeni polgárság és a Hajduság más választó kerületeinek polgársága elé is; mert szégyenletes és lehangelő volna e nagyszámu magyarság felől, ha még a Tisza-kormány és csatlósainak hirhedt fekete pénteki, november 18 diki alkotmányellenes, törvényszegő gazmerényletét is hallgaton tűrné el, néma közönnyel szegődne a czinkosok sorába.

Midőn a nánási választókerület hajduinak a vasárnapi tiltakozó népgyűlését és talpraállását példaként állítjuk e nagy magyar vidék polgársága elé, nem hallgathatjuk el a nánási kerület kiváló lelkü képviselőjének, Rákosi Viktornak a mindig példaszerű hazafias eljárásait sem. Bent a parlamentben csonkakezével, mint valami sebzett oroszlán vetette magát a kormányelnökkel czinkos, alkotmányszegő házelnökre, hogy önfeláldozásával akadályozza meg eme szomorú emlékü végzetes törvénytírást. De Rákosi Viktor ime a képviselőházon kívül is, a kerületét vezérelve is, mint máskor, úgy most is a legelsők között áll a küzdőterre, midőn nemzeti jogok megvédéséről, nemzetellenes támadások visszaveréséről merül fel a nagy kérdés. Vajha sok olyan választókerülete volna hazánknak, mint a nánási választókerület! Vajha a képviselőink is Rákosi Viktor lelkével, erejével ragyognának ki a köznapi hadsorból, akkor a Tisza-féle ficzkók és czinkosok kikopnának ebből a szerencsétlen hazából; mert igazán szabad, igazán független, igazán magyar lenne ez az ország.

Tisza István — apja fia.

Vidéki levél Tiszáról és az ellenzékéről.

Azt mondja az Irás, a jó alkalmatosságot áron is megvegyétek. Ez életelvet eltévesztette szeméi elől az ellenzék, midőn Thaly Kálmán indítványára, kezdeményezésére Tisza István miniszterelnökkel és párt-

jával az alkudozás mezejére lépett. Akkor lett volna ideje a miniszterelnök megbuktatásának, nem pedig most sopánkodni utána. Sajnálatraméltó tény, hogy az ellenzék nem ismerte úgy a miniszterelnököt, daczára, hogy ők mint törvényhozó férfiak, nagy tapasztalatu, tanult s bölcs emberek, mint mi apró emberek ismerjük és ismertük is már évek óta. Annak bizonyosságául, hogy széjjel az országban milyen hirben állott Tisza István, ide iktatom egy 83 éves korában elhalt agg, nagytudományu református lelkésznek egy ifjabb lelkészársához évekket ezelőtt írt levelét, amely ha az ellenzéki képviselők szeméi elé kerülhetett volna, bizonynyal nem mentek volna lépre.

Csudálni lehet, hogy az ellenzéki képviselők be nem látták, hogy a békesség nem a haza s nemzet javára fog gyümölcsözni, hanem az erőszak javára, mert ha a haza és a nemzet javára gyümölcsözésre kilátás kecségetése mutatkozott volna: *a kormányelnök és pártja semmi áron bele nem ment volna a békébe*, Századok keserű tapasztalása bizonyítja ezt s ne vegye senki az érdekeltek közül rossz néven, ha a vidék némely tényekben helyesebben tétl s következtet, mint az Országházban tanácskozó képviselők. A következmény be is bizonyította, hogy a vidék aggodalma nem csalódott. — Az említett levél így hangzik:

Kedves Uramöcsém! Küldeményét és levelét örömmel vettem, most egyelőre nem küldhetek mást, mint e Reflexiót a Nagy-Károlyi Memorandum felett. Tulajdonképen célja az, hogy a Konventet sarkaljuk, a petitió beterjesztésére az Országgyűlés elé és a hamis opportunitás bölcsességének ostorozása. Az evangéliumi elv: Feddőd-zél, dorgálódjál alkalmas és alkalmatlan időkben . . . Nincs itt az opportunitásról szó se!

Egeszen e jezsuita-elvnek hódolunk már. **Ez Tisza Kálmán atkos műve. Ez az ember az Egyházban is oly veszedelmes, mint a politikai világban volt. Fia még rosszabb lesz. Ez egészen egy élő intrika már most is! hát még ha megerősödik!** — Most már a zsinat tárgyai lesznek a teendők. A siker csekélysege kevés lelkesítő erőt szolgáltat az ügy munkásainak . . . de azért tennünk kell, habár a sikerreménye nélkül is. Őszinte tisztelője, Dr. Heiszler József lelkész.

A jelen politikai helyzetre tekintve, bizony látnoki tehetségnek adta bizonyítékát az a derék agg tudós lelkész e levelében! Ő nem érte meg sejtelve valóságát; megértük mi és fájdalom, hogy meg kellett érünk! Szápáryfalva, 1904. november 23.

Rácz Károly,
 ev. ref. lelképásztor.

Mesés olcsó árban eladatnak

a raktáron lévő összes téli férfi- és gyermek ruhák **Gerő** → férfi ruha áruházában, ←

DEBRECZEN, Piacz-utca 47. sz. a Dréher sörcsarnok kapuja mellett (az „Emke” kávéházzal szemben.)

Politikai híreink.

(Budapest, november 25.)

Széll Kálmán levele.

Széll Kálmán levele még mindig nem került a nyilvánosság elé. Ennek egyszerű magyarázata az, hogy Széll megváltoztatta eredeti tervét és tegnap nem küldte el azt a jelzett rövid levelet, melyben egyszerűen csak annyit mondott volna, hogy az erőszakkal nem ért egyet és leteszi mandátumát. Széll ezt a levelet megsemmisítette és új levelet írt, melyben igen behatóan és igen komolyan foglalkozik a helyzettel. Ezt az új levelet a ma délelőtt 11 órakor Rátótról elindult gyorsvonatra feladta és este 7 órakor érkezett Budapestre a „Budapesti Tudósító” című nyomatos címére, mely a levelet sokszorosítani fogja és szét is fogja küldeni.

A tiltakozó nagygyűlés.

A vasárnapi tiltakozó gyűlés és körmenet rendőri bejelentését ma délelőtt adták be a főkapitányságnak. A bejelentés szerint a tiltakozó gyűlés vasárnap délután fél három órakor lesz a Vigadó összes termében. A felvonulás pedig a gyűlés után lesz a Dunaparton, Eskü-uton, Kossuth utcán, Kerepesi úton és Erzsébet köruton a függetlenségi pártkör házáig. A rendert tíz polgár felelősséget vállalt. A menetnek lesz száz főrendezője és ezer rendezője; a rendezők fehér karszalagot, a főrendezők nemzetiszíniű vállszalagot viselnek. A főrendezők az előzetes rendezőbizottság tagjai, rendezők az önkéntes tüzoltók, az egyetemi ifjuság és mintegy 500 polgár. Egyesületek és testületek zászlajuk alatt vonulnak fel. Bejelentették részvétüket a szomszédos községek is.

Kalandos híresztelések.

Az „Új Hírek” után közöljük ezeket az inkább kalandos, mint komoly politikai híreszteléseket, amelynek nincsenek minden humor nélkül:

Lakadalom lesz nemsokára. A bé-

kének nagyszerű mulatsága. Jelentkezett formula ő exczellenziája, a ki a legújabb jog, a legújabb törvény és a legeslegújabb igazság szerint így okoskodik:

Tény, hogy a házszabály megsértett. De nem Tisza sértette meg, se pedig a többség. A többségnek kiáltása: szavazzunk! szavazzunk! szokvány-kiáltás. Hogy szavazashoz állottak: az se jelent semmit. Valamennyi képviselő állhat, a mikor neki tetszik. Forma és lényeg szerint tehát az egyetlen bűnös Perczel Dezső, aki a házszabály rendelkezései ellen határozatot hozott és határozatot mondott ki.

Ezen az alapon jutottak Wekerle Sándorhoz, a ki most a békét közvetíti és a ki képviselőházi elnökjelöltje a szabadelvű pártnak.

Wekerle már régtől unja a hivatalát, amely meddőségre kárhoztatja.

Kalandos hírek kelnek szárnyra arról is, hogy Wekerle Apponyi Albert grófot is kívánja a kormányzat számára. És Tisza István gróf szívesen engedi át Apponyi grófnak a belügyi tárczát, a mely esetben a pénzügyi tárczát cserélné fel a belüggyel.

Forrásunk szerint ilyenén változással a szövetséget ellenzék hajlandó magának fogadni a házszabályrevízió tervét, még pedig olyan alapon, hogy a kiküldött bizottságba az ellenzék számarányához mérten vehessen részt. Természetes, hogy ezt meg kell előznie a teljes restituczióknak, amely megtörténék egy határozati javaslat elfogadásával, amely a Dániel-féle határozati javaslatot hatályon kívül helyezné.

Ha hiradásunk, amely kitűnő forrásból ered, egyezik a valósággal, úgy Széll Kálmán lemondása megkétszerezik és a szenzáció elmarad.

A jóslat.

[Francziából.]

Elegáns fiatal ember lépett be a jónőhöz, köszönt, lehuzta a keztyűjét s minden szó nélkül oda tartotta a jobbját az asszonynak.

Ez megfogta a kezét, hosszasan nézgette s aggódva csóválta a fejét.

— Foglaljon helyet, kérem, mondta aztán. Ön huszonhat éves: művész: zenész vagy költő, minden esetre nagyfokú érzékenységgel felruházva. A büszkesége mély; mélynek mondom, mert nem fölületes hiúság és önbizalma a tudatos erő megnyilvánulása. Ön igazi művész, becsvágyó, az igaz, de abban az értelemben, hogy nem foglalta el még azt a helyet ön igényt tart, pusztán csak azért, hogy az az ön helye és ez a hely magas.

Az ön élete mindeddig nem volt nagyon boldog. Tizenhárom éves korában súlyos betegség lepte meg, mely majdnem kioltotta életét. Később még maróbb szenvedés érte, mikor végkép meghasonlott szüleiével. Huszonkét éves volt, mikor újabb döntő esemény előtt állott, mely új irányt adott életének, szakított a régi pályájával, új ösvényre lépett s a vidéket odahagyva feljött Párisba. Itt két évig küzdött, nyomorgott, míg legújabbán szép sikert aratott.

Ez a siker nagyobb, mint ön maga is remélte, de nem hoz önnek boldogságot, csak fájdalmakat. Ön szeret, de szerelme ellen nyilatkoznak a törvények a társadalmi egyenlőség. A fiatal lány, akiről szó van, szereti önt, szenved miatta, mert elszakították öntől; családja, azt hiszem, nagyon gazdag vagy nagyon előkelő állású s az ön viszonyai éppen nem felelnek meg az apa és anya becsvágyának. Mindamellett ők is szenvednek, látva egyetlen hűn szeretett gyermekök szenvedését. Az anya végre megtörök, hívni fogják önt és megbocsát önnek.

— Hogyan asszonyom? Mi fog történni? — kérdezte a fiatal ember, ki eddig szótlanul hallgatta a jónőt, ki multját egész hűn elébe tárta s most a jövőjét készült lefesteni.

— Könnyek fognak omolni. De a szülők sirva beleegyeznek, még pedig egy év leforgása előtt.

— Talán valami nagy szerencsétlenség áll be.

— Igen nagy... Elutazás, elválás!

— Bizonyosan a jegyesem dacolva a világ nyelvével, megszöki velem.

— Egyedül megy el.

— Én utána sietek!

— Ön csak későbbben megy utána.

— Végre akarva vagy nem akarva,

Vármegyénk és vidéke.

— November 25. —

A hajdunánási népgyűlésre vonatkozó felhívást lapunk első helyén közöljük. A bátor- és hazafias hangu politikai nyilatkozat nagy figyelmet érdemel a csuszás-mászás korszakában. Mint értesülünk a nánási tiltakozó gyűlésre a választókerület többi községeiből is mennek küldöttek.

A nánási tolvaj banda felfedezése. Érdekes cikkben számoltunk be arról az ügyes fogásról, a melylyel Hornstein József nánási lakos a nánási betörő bandát csapdába ejtette és leleplezte. Vilányosvezetékekkel és csengővel hálózván be udvarán még a tyukól ajtaját is, a mi által a szobában megszólalt csengő a tolvajokra felhívta a figyelmét. A banda tagjai közül kettő tragikusan mult ki és most Hornstein József hozzánk intézett levelében ugyanis mint lapunknak rendes olvasója, a tudósítást meg erősíti, csak annak a helyreigazítását kéri, hogy ő nem Izráel, hanem József nevezetű. Kérését szívesen teljesítjük.

Öngyilkos birtokos. Margittáról írják, hogy tegnap délután Osváth Kálmán szunyogdi birtokos agyonölte magát. Az anyagi zavarokkal küzdő kisbirtokos valószínűleg adósságai miatt menekült a halálba. Tegnap szobájába zárkózott s revolverével agyonölte magát. A vizsgálat lesz hivatva teljes bizonyossággal megállapítani az öngyilkos tettének okát.

Borsodmegye a Bocskay-szoborra. Borsodvármegye a kultur-alapból 100 koronát szavazott meg Bocskay István fejedelem emlékére Hajduböszörményben felállítandó szobor költségeire. A belügyminiszter leiratában a vármegyének ezen határozatát jóváhagyta.

Megyebizottsági tag választások Biharban. Biharvármegyében most zajlottak le a megyebizottságot kiegészítő választások. Érdekes hogy a Berettyó-Ujfalu járásban az öreg pecsovcics Hegyesi Márton kibukott, helyette Tóth Edét választották meg. Bárádon Szabó József ref. jelkészt.

mégis csak nekem adják, ugy-e? Ezt akarja mondani!

— Nézze, a tenyerében a jövőt jelző vonalak helyén egy kulcsot látok! egy év leforgása alatt kezében lesz önnek a kulcs, mely megnyitja az ön szerelmesének ajtaját. Ön megindul a csöndes lak felé, mely egy kertben fekszik Auteuil környékén.

— Ismerem.

— Ön végig megy a kerten s a két keze tele lesz virággal. Szerelmesem nem hallja önt jönni, mert aludni fog, aludni mélyen.

— Mielőtt e boldogságot elérjük, mielőtt jegyesem kiküzdí övének beleegyezését, azt hiszem, hogy küzdelmeket kell folytatnunk?

— Iszonyatosakat mindnyájokra nézve.

— Szenvedni fog a szerelmesem?

— Nem annyit, mint a többiek, mint ön.

— Annál jobb.

— Ne örüljön neki.

— A maga szavai talányosak.

— Bűn megölni a reményt.

— Mit? Azért mesélte talán mindezt nekem, hogy reményeket keltsen bennem, csak szó volt az egész?

— Amit mondtam, be fog teljesedni: ne kérden többet.

Az események kezdetben nem látszóttak igazat adni a jónőnek: a lány szülei

Mi az újság?

November 25.

A Kossuth-nóta miatt. Az elmúlt éjszaka kinos incidens történt az egyik nagyváradai kávéházban a Kossuth-nóta miatt. Jókedvű fiatal urak társasága pezsgőzött egy sarokasztalnál s a cigány hurszakadásig húzta a keserű magyar nótákat. Persze hamarosan rákerült a sor a Kossuth-nótára is, aminek manap újra szomorú aktualitása nagyon. Zengett, sirt a hegedű s a mulató urak helyükről föllálva hallgatták az imádságos melódiákat:

Ha még egyszer azt üzeni . . .

Valakinek eszébe jutott, hogy a nagy idők dalának mindenkitől megkövetelje a különös tiszteletet.

— Tessék felállani! — harsogott a tükörfalás kávéházon át, — álljon fel mindenki!

A többi asztaloknál némán emelkedtek föl a vendégek. Egy fiatal ur azonban ülve maradt. Egy román joghallgató. Hiába biztatták, kérték, fenyegették, nem mozdult.

— Huzzák az urak a Hymnuszt, akkor felállok, ezt a dalt nem ismerem.

Erre pezsgős poharak kezdtek repülni, a két asztal népe hevesen összeütközött s a kinos incidens most lovagias téren intézik el a mulató fiatalok.

A borraivaló kérdés megoldása.

Németországban már régebben mozgalom indult meg a borraivaló-rendszer ellen, a mely kávéházban, vendéglőben, szállodában és egyebütt mindenütt üldözi a vendéget, elfogadóját pedig, aki becsületes munkát végez almizsna jellegével a koldus lealacsonyító szerepére kárhóztatja. Megpróbálták mindent a rendszer megszüntetésére, de eredménytelenül. Most végre olyan módszerhez folyamodtak, a mely alighanem, sőt minden valószínűség szerint célra fog vezetni. A németországi szállószemélyzet országos egyesülete, melynek székhelye Berlinben van, azt a tervet proponálta az

önfejűbbek voltak, mint valaha. A megkísérelt engedetlenség heves összetűzést idézett elő anya és leány közt; az egyik kijelentette, hogy sohasem enged, a másik, hogy sohasem mond le. A vége az lett, hogy a szülők hosszú utazásra szánták el magukat, beutazták Sziciliát, Görögországot, Egyiptomot.

A leány titokban irogatott a fiatal embernek. Pár hónap múlva levelei hirtelen elmaradtak, a fiatal ember hűtlenségre gondolt; a hallgatás két hónapig tartott. Majd egy rövid távirat jött egész váratlanul az anya aláírásával: „A lányom nagyon rosszul van, önt kívánja látni, jöjjön tüstént!”

Az ifju Kairóba érkezett, éppen jókor, hogy fogadja a haldokló lányka utolsó istenhozzádját. A kinos küzdelem izgatottsága megtörte az erejét; erről hallgatott a leveleiben, hogy el ne rémitse távollevő kedvesét: lázba esett s a szülők abban a reményben, hogy a kellemes izgatottság gyógyulást hoz, végre beleegyeztek.

A lányka kezét nyujtotta az ifjunak egyetlen szó nélkül és meghalt, szeméit rajta pihentetve. Holttestét visszahozták Párisba, hogy az auteuili sirketbe temessék; a család sírba. És az ifju október 1-én végig haladt a temetőn, virágokkal mindkét kezében s jobbájában szoritotta a kis kulcsot, melyet az anya átadott neki.

— Szerelmese nem hallja önt jönni, mert aludni fog, aludni mélyen.

ugyancsak Berlinben székelő utazók egyesületének, hogy állapodjanak meg abban, hogy a borraivalókat helyettesítő tarifát fogadjanak el és ezt fogadtassák el a szállók egyesületével is. A szállószemélyzete reméli, hogy ha a tervet az utazók és szállótulajdonosok egyesülete elfogadja, akkor a közönség is magáévá teszi a tarifát. A tarifát a következőkben vélik megállapíthatni: czipő és ruhatisztításért 25 pfening, csomagért az első ötven kiló után 60 pfening, minden további ötven kiló után 50 pfening. Németországban remélik, hogy ez az egyedüli helyes út a kérdés megoldására.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 65. Bérlet 49 ik szám (A)
Debreczen, szombat, 1904. évi nov. 26-án

Bob herczeg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irták: Martos Ferencz és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

Személyek: A királynő — Havasi Szidi. György herczeg, fia — Rózsa Lili. Viktória herczegné, a királyné udvarhölgye — Püspöky Rózi. Lord Lancaster, gárdakapitány — Mezei Andor. Pomponius, a herczeg nevelője — Krémer Jenő. Hopmester — Iványi Antal. Annie, a leánya — Krémerné Lili. Plumpudding, borbély — Szilágyi Aladár. Gipsy, fűszeres — Karacs Imre. Pickwick, korcsmáros — Csontos Gyula.

Holnap, vasárnap, november hó 27 én két előadás. Délután 3 óraker, bérletszünetben, félhelyárrakkal:

Az eleven ördög.

Vig operette 3 felvonásban. Bayard után átdolgozta: Deréki. Zenéjét szerzette: Konti József.

Este 7^{1/2} óraker, bérletszünetben — először:
Enyingi Török Bálint.

Dráma 5 felvonásban. Irtá: Szathmáry Zoltán.

Pályázat a Csokonai-vigjátéokra.

Zilahy Gyula szinigazgató szerkesztőnk nevére küldött levélben tisztázza, hogy a hírlapokban is sokat hánytorgatott Csokonai-vigjáték pályázatot miféle feltételek mellett írja ki. E levél szerkesztőnk távol időzése alatt érkezvén, tartalmát csak most közölhetjük, midőn hazaérkezett. De midőn e pályázati felhívást közreadjuk, felkérjük a Csokonai kör elnökségét is, hogy a Csokonai-életrajzára hirdetett pályázati feltételeket ők is közöljék az érdeklődőkkel.

Zilahi ezeket írja:

Az 1905. évi október elsején igazgatásom alá kerülő debreczeni színház ünnepélyes megnyitására pályázatot hirdetem egy Csokonai Vitéz Mihály életét és korát tárgyaló, egész estét betöltő vigjátékra, mely pályázat feltételeit véglegesen a következőkben állapítottam meg.

1. A pályázatban kizárólag vigjátékok, vagy színművek vehetnek részt.

2. A vigjáték vagy színmű nyelvezete szép próza legyen, de felhasználhatók Csokonai dallamos versei közül azok, amelyek a darab meséjébe beilleszthetők ép úgy, mint beillesztve találjuk a „Himfy dalai” című vigjátékban Kisfaludi néhány költeményét.

3. Az annak idején előkelő írókból

mogalakítandó bíráló bizottság által legjobbnak ítélt mű egyezer kor. díjat nyer.

4. A pályadíjat nyert mű előadási joga a pályázatot hirdető szinigazgatónak az igazgatása alá tartozó színházakra nézve külön ellenszolgáltatás nélkül biztosított, a többi színházakra vonatkozólag más szinigazgatókkal szemben a rendelkezési jog szerzőt illeti.

5. A pályázatban dicsérettel kitüntetett legjobb művek előadási joga a 4-ik pontban érintett módon köttetik le, amennyiben ezen művek pályázatot hirdető igazgató által előad sra tüzetnének, szerző az első két előadás után tiszteletdíjra a jövedelem 10, azaz tíz % át kapja, a további előadások után pedig a jövedelem öt, 5%-át.

6. A pályázati határidő 1905 május hó elseje. E határidőn túl bérkezett darabok figyelembe nem vétetnek.

7. A pályázati művek idegen kézzel tisztán és olvashatóan írva, lepecsézve és bekötve a debreczeni törvényhatóság kezeleiben fennálló szinügyi bizottság elnökéhez, Kovács József polgármesterhez küldendők be.

8. A pályaművek mellé a szerző valódi nevét, polgári állását és lakhelyét tartalmazó pecsétes jelígyes levél csatolandó. A pecsétes levelen ugyanazon jelígye legyen, mint a pályamű homlokán.

Zilahy Gyula, szinigazgató.

„Enyingi Török Bálint” és a Csokonai-kör. „Enyingi Török Bálint” vasárnapi első előadása iránt a Csokonai kör is nagyobb érdeklődést tanúsít. Szathmáry Zoltán e művét ugyanis a Csokonai kör megjutalmazta, az 1904. évre Telegdy Kovács-féle drámai pályázaton 400 koronát ítélt számára. Csak természetes tehát, hogy a Csokonai kör is érdeklődéssel tekint a vasárnapi est elé. A kör elnöke, Géresi Kálmánon kívül a körnek több választmányi és rendes tagja fog megjelenni, „Enyingi Török Bálint” első előadásán.

Előköszületben: Aldozati barány, Heidebergi diákelet, Gábor diák, Emigráns, János vitéz.

Lövöldözés egy bérkocsiban.

— Az erőszakos szerelmes. —

Budapest, november 25.

A Hunyadi téren ma éjszaka szerelmi dráma játszódott le egy bérkocsiban. A bérkocsi lépésben hajtott az utca kövezetén, amikor egyszerre pisztolylövés dörrenése hallatszott, a kocsi belseje feltárult s egy szép magas lány ugrott ki belőle. A leány néhány lépést futott, azután véresen összeesett a kövezeten.

A bérkocsi azonban akkor már messze járt a lövés színhelyétől. A kocsi nagy sebességgel elhajtott. A rejtélyes eset részleteiről tudósítónk a következőket írja:

A leányt, aki a bérkocsiból kiugrott, Feuer Eliznek hívják. Éjszakai pénztárosnő valamelyik király utcai kávéházban. Aki rálőtt, Kertner Ignác mészároslegény, a szeretője. A mészáros rég üldözte szerelmi ajánlataival a leányt, aki azonban folyton visszautasította az ömlengéseket.

Az éjszaka egy óraker megint megjelent a mészáros és miután néhány üveg sört elfogyasztott a kávéházban, azt is ajánlotta a lánynak, hogy sétáljanak egy keveset — bérkocsin. A lány ráállt. A kocsi azonban már megbánta ezt a könnyelmű elhatározását, Kertner valósággal ostromolni kezdte a szerelméért.

— Akarsz az enyém lenni, egyedül az enyém? — kérdezte a fiatalember s a láztól reszketett a hangja.

A leány megjéjt.

— Félek magától Kertner, ne nyuljon hozzám!

És Kertner nem is nyult hozzá, csak épp kirántotta a revolverét és rálőtt a lányra. Még egyet akart löni. De már elkésett, a lány kiugrott az ajtón és elfutott. A mentők találták meg ájultan, véresen. A golyó a homlokát sebezte meg. Nem súlyos az állapota. A lakásán ápolják.

Kertner önként jelentkezett a rendőrségen, azt állítja, hogy részeg volt.

UJDONSÁGOK.

Szabolcska az osztrák szappan ellen.

A magyar poéták egyik legnagyobbja pompás kedvvel kiverselte az osztrák Schicht-szappant. Hát bizony ez a vers hazafias cselekedet és dicséret illeti érte az aranytollú költőt, aki mint a Dmke temesvári fiókjának elnöke, a magyar iparpártolásnak tett kiváló szolgálatot, amikor zengő versben ajánlja a honleányoknak a magyar Dmke-szappant a következő versben:

Osztrák szappan — magyar szappan.

(Szózat a magyar hölgyekhez.)

Négyszáz éve nem kapott mást,
Csak szennyet és piszkolódást
Az osztráktól a magyar.
Mégis most csufolkodásul
Nálunk osztrák szappant árul . . .
De jó bolond a magyar!

Nyisd ki már a szemed végre,
Ne légy bolond, ne menj lépre,
Magyar asszony, magyar lány!
S becsületből, okosságból,
Magyar kézből, magyar gyárból
Vásárolj csak ezután!

Magyar ipart, magyar munkát,
Hogy ha mi nem pártolunk, hát
Ki pártol az ég alatt?
„Dmke szappan“ légy jelszóvá,
Népszerűbb a német szónál,
A magyar ég bolt alatt!

Szabolcska Mihály.

A főiskolai ifjuság üdvözlete.

— Az egyesült ellenzéknek. —

A magyar ifjuság a nemzet virága. És ezen virág bokrétaban a debreczeni öreg főiskola ifjuságának rég idők óta a legjobb a hirneve és cselekedeteinek története.

Érthető és dicsérhető tehát, hogy az ifjuság a Tisza—Perczel czinkos banda merényletével, a galád állam csinynyel szemben is kifejezést adott hazafias érzületének.

Pénteken délután az iskolai, mint polgári hatóság engedélyével tiltakozó nagy gyűlést tartottak a Korona dísztermében. Ez a nagyterem a lelkes ifjusággal színültig megtelt és Kövér Árpád szénior előterjesztésére a következő táviratot intézték az egyesült ellenzék vezetőségéhez.

„Az egyesült ellenzék nagyságos elnökének, Kossuth Ferencnek

Budapest.

A debreczeni főiskola ifjusága most tartott gyűléséből szívének legmelegebb érzésével üdvözlö az egyesült ellenzék, vele együtt érez és benne látja szeretett hazájának és vérrel szerzett alkotmányának örét. Adjon Isten kitartást, erőt a jogos küzdelemhez“.

Több s kevesebb hatással beszéltek még mások is. Érdekes jelenete volt a lelkes gyűlésnek az, midőn leabczugolták és elnémitották azt a luterános-eszmét, mely fel lett vetve, hogy ha Tisza István netalán Debreczenbe tolakodna, az iskola falain belől nem tüntetnek ellene.

Viharos abczug és levele hangzott fel a Tisza netaláni jövetelére.

Egyébként a gyűlés példás rendben folyt le és oszlott szét; bár Végh Gyula főkapitány több mint husz rendőr legényével vonult ki oda; a minnek az a haszna volt, hogy a rendőr legénység legalább okulhatott és tanulhatott az elhangzott hazafias szavakból, hiszen magyarok ők is.

Hazatért a szökött férj.

Letartóztatták, mikor hitelezőjével egyezkedett.

Bejárta az összes lapokat az a hir, hogy Löwy Jenő vámospécsi kereskedő, aki Weisz Salamon szarvasszentannai kereskedő leányát feleségül vette, a nászuton Bécsben elhagyta és 3000 korona hozományával állítólag megszökött. A leány visszament apjához, aki feljelentést tett a veje ellen. A feljelentést követte a többi is, így Lusztig Károly, Aszódy Mór és Lindenfeld Jenő debreczeni kereskedők és más hitelezői szintén feljelentést tettek ellene csalásért.

Az ügyészség elfogatási parancsot adott ki Löwy ellen és miután a hitelezők is úgy hitték, hogy Amerikába akar szökni, táviratilag értesítették az összes kikötővárosok rendőrségeit, megküldvén Löwy személyleírását, amelynek alapján Brémában le is tartóztatták. A letartóztatásról a brémai rendőrség táviratban értesítette a debreczeni ügyészséget, amely megindította a kiadatási eljárást.

Az ügyben pénteken délután ez a váratlan fordulat történt, hogy Löwy Jenő megérkezett Debreczenbe, a Budapest felől 3 óra 30 perczkor érkező vonattal. Egyenesen a hitelezőihez ment, hogy velük kiegyezzen. Először Lusztig Károlyhoz ment, onnan Lindenfeld Jenőhöz, végül Aszódy Mórhoz. Ki is kiegyezett mindhárom hitelezőjével. Már éppen távozni készült Aszóditól, mikor Mile Pál rendőrfogalmazó, aki időközben megtudta, hogy Löwy hazajött, — az üzletbe lépett és letartóztatta.

Löwy ellenszegülés nélkül követte az ügyészségre, ahol a nála talált 2100 koronán felüli összeget lefoglalták. — Bámulatót az keltett, hogyan szabadult meg Löwy a brémai rendőrség börtönéből.

— Elmondottam a házasságom történetét — mondta Löwy — és a brémai rendőrségen úgy megsajnálta, hogy szabadon bocsátottak. Ha meg akartam volna szökni, mehettem volna akárhova, de én visszajöttem, hogy a hitelezőimmel kiegyezzem.

Előreláthatólag a mai nap folyamán szabadlábra is fogják helyezni Löwyt, aki

inkább áldozat, mint bűnös. Előreláthatólag a feljelentéseket vissza fogják vonni ellene.

Rákosi Viktor Debreczenben.

Rákosi Viktor, a hajdunánási választókerület nagynevű képviselője ma este a budapesti gyorsvonattal Debreczenbe érkezik. Az éjszakát itt tölti és vasárnap reggel utazik ki választókerületének a központjába, Hajdunánásra, ahol részt vesz a tiltakozó népgyűlésen. Rákosit nagy lelkesedéssel várják hajdunánási választói, akik büszkék a képviselőjükhöz, hogy oly férfiasan és elszántan szállott szembe a törvénysértő, Tiszaczikos házelnökkel.

— Bizottsági ülés. A város szoltárügyi bizottsága ma, szombaton délelőtt 11 órakor tart ülést a városházán.

— Balogh Géza temetése. Tegnap délután temették el nagyváradi Balogh Géza debreczeni királyi közjegyzőt. A debreczeni társasélet ezen tiszteletre méltó tagját nagy részvét mellett temették el a Szent-Anna-utcai római katolikus sírkertbe.

Vizvezeték és csatornázás.

A város a vízvezeték és a csatornázás építésére bizottságot küldött ki, amely pénteken délután tartott ülést a közgyűlési teremben Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt. Jelen voltak Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző dr. Magoss György tiszti főügyész, Aczél Géza főmérnök, Király Gyula és Körner Adolf tanácsnokok, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, Roncsik Lajos főszámvevő, Latinovits Mihály állami főmérnök, Vinnay Géza, dr. Fejér Ferencz, Dobieczki Sándor, Berger Jenő és Tóth István bizottsági tagok. Az előadó főmérnök bemutatta a furandó kutak terveit. A bizottság hosszan tanácskozott a főmérnök tervei felett.

Szolgálaton kívül helyezés.

A honvéd Rendeleti Közlönyből olvassuk, hogy dr. Szász Adolf debreczeni ösmert orvost, tartalékos honvéd ezredorvost szolgálaton kívüli viszonyba helyezték.

A szervező bizottság ülést

tartott pénteken. Domahidy Elemér főispán elnökölt. Az eddigi ülések ki nyomtatott jegyzőkönyvét tanulmányozván némely éles szemű bizottsági tagok, azoknak többrendbeli hiányosságára és hézagosságára rámutattak. Így például a nyomtatott szövegből kimaradt az a határozat, amely a polgármesterrel szemben kimondta, hogy a városi albizottságok ülései is teljesen nyilvánosok. A főjegyző kijelentette, hogy tévedésből keletkeztek a kimaradások és azokat pótolni fogják.

Kedvezményes utazás Budapestre.

A Budapestten rendezendő nemzetközi világítási kiállításra fölutazó szakmabeli iparosok, segédek, tanoncok, iparos segédekül alkalmazott nők kedvezményesen utazhatnak föl és vissza, II. osztályon III. oszt., III. osztályon pedig fél III. oszt. jeggyel. A jogosultaknak az igazolványt a keresk. és iparkamara adja ki a közlendő időben. A kedvezmény decz. 31-ig lesz érvényben. A nagyfontosságú, tanulságos kiállítás megtekintésére fölhívjuk a figyelmet.

Ma este az Emke-kávéházban

a 39. gyalogezred zenekara tart hangversenyt. Belépő díj nincs. Kezdeteste 8 órakor. Számos látogatást kér **KISS ADOLF** kávéház tulajdonos.

— T
nács Doma
ma, szomb
lyen a dec
közgyűlés

— T
óvók és n
terjed a to
sok átlag je
gedést je

— A
pénzügym
összeírás t
a választ
évi adóöss
kezdeni az

— S
lón Moga
játék félbe
Moga 13,
Tyrirts és
kely 10, G
Krausz 8,
7, dr. Star
sakkversen

— I
Julianna e

—

belterület

ség meg

t. cz. 68

velésügy

értelméb

tartandó

biztos s

vezetess

nére sza

tulajdon

megindít

— S

pár napi

a közgyűl

még sem

fejleszt

kevés vál

torlására

nagy titk

készülő

kisebbség

sen szerv

nak, felj

összeteb

készülnek

Sugnak-b

és készü

—

Több del

Latrán A

tes-mész

hunyt. A

vasárnap

házi utc

—

huzásán

10

20

10

27878.

50

80

23470

87536.

10

9251 1

21150

40966

62547

76842

90696

103584

A

nyertek

— **Teljes tanácsülés.** A városi tanács Domahidy Elemér főispán elnöklésével ma, szombaton délelőtt teljes ülést tart, melyen a december 1-én, csütörtökön tartandó közgyűlés tárgyait készítik elő.

— **Terjedő járványok.** A kisdudóvók és népiskolák bezárása óta is egyre terjed a torokgyík és a vörheny. Az orvosok átlag naponként 10—12 újabb megbetegedést jelentenek.

— **Az összeírás megkezdése.** A pénzügyminiszter már döntött a házbéradó összeírás ügyében, leiratában ugyanis azt a választ adta, hogy tesintet nélkül az 1904 évi adóösszeírásra, még ez évben meg kell kezdeni az összeírást a belsőségeken.

— **Sakkverseny.** A pénteki fordulón Moga nyert játszmat, a Dalmy-Rosenfeld játék félbemaradt. A torna eddigi állása: Moga 13, dr. Kenyeres 12½, Lévy 11½, Tyrits és Rosenfeld 10½, Dalmy és Székely 10, Grünwald 9½, Bárány 9, Kiss 8½, Krausz 8, dr. Fekete 7½, Szávay és Faludi 7, dr. Stark 6½, Emerich 6, Kassay 4. A sakkverseny a jövő héten ér véget.

— **Meghalt:** Papp Jánosné Fekete Juliánna ev. ref. 32 éves.

— **Hatósági értesítés.** A város belterületén egy drb. eben a vesztség megállapítván, az 1888. évi VII. t. cz. 68, illetve a 40,000 sz. földművelésügyi miniszteri rendelet 188. §-a értelmében az ebek 40 napig megkötte tartandók, vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva pórászon vezettessenek; az ezen rendelet ellenére szabadon járó ebek kiirtatnak, s tulajdonosaik ellen a kihágási eljárás megindítatik.

— **Sugnak-bugnak titokban.** Alig pár napi időköz választ el már bennünket a közgyűlés napjától és a város közönsége még semmit sem tud, hogyan akarnak kifejezést adni érzelmeinek az ő nevében azon kevés választottak, akik a törvénytörést meg torlására vállalkoztak. Amíg az ellenzék nagy titokban tartja és véka alá rejti a készülő indítványt, azalatt a közgyűlésen kisebbségben levő kormánypárt titokban erősen szervezkedik. A nagyfejűek sugnak-bugnak, feljárják a várost a Tisza legényei és összetaborozzák a vert hadakat. Olyan pucstra készülnek itt is, amilyen Szegeden történt. Sugnak-bugnak titokban mindkét párton — és készül a bizalom vagy a bizalmatlanság.

— **Elhunyt mészáros mester.** Több debreczeni polgár család borult gyászba. Latrán András 64 éves ev. református hentes-mészáros mester szívizélhűtésben elhunyt. Az elhunyt derék mészáros mestert vasárnap délután 2 órakor temetik a hád-házi utcái 3. számú háztól.

— **Az osztályorsjáték** pénteki húzásán a következő számok húztak ki:
10000 koronát nyert: 57566.
2000 koronát nyertek: 78748, 92254.
1000 koronát nyertek: 15117 27179 27878.

500 koronár nyertek: 79294 84483.
300 koronát nyertek: 15535 19901
 23470 34085 40230 41831 58304 60529 87536.

100 koronát nyertek: 189 5016 5408
 9251 13619 13912 14972 20775 20912
 21150 23482 33414 35506 37962 39936
 40966 43384 43426 49091 54606 60834
 62547 63984 65627 72331 73752 75148
 76642 80394 84078 84478 85479 90517
 90696 91180 93823 94474 101573 103067
 108584 104787.

A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

— **Elmebajos ny. adótszít.** A város szolgálatában nyugdíjazták B. adótszítet. Derék, szorgalmas ember volt, de az elméje az utóbbi időkben lassankint elborult. Az este a Csapó-ntczán dühöngeni kezdett, úgy hogy be kellett szállítani a kórházba.

— **Elfogott tolvaj.** Kincses Kálmán kisszántói földbirtokost meglopta Kindó Kálmán nevű cselédje és megszökött tőle. A káros, akitől észert, ruhaneműt és két sonkát lopott el az enyves kezű cseléd, maga nyomozta ki a tolvajt Debreczenben és átadta a rendőrségnek. A lopott holmik közül már csak az egyik soka volt meg, a másikat megette, a holmik az utközben adogatta el, míg az ékszereket zálogba csapta. Letartóztatták.

— **A jövő évi nagyvásárok.** Mivel 1905 ben a Szent-György-napi vásár a keresztény husvét idejére, a Dienes-napi izraelita ünnepre, a Hortobágyi vásár Ur napra esik, a városi tanács arra kérte a kereskedelmi miniszteriumot, hogy 1904 ben a Sz.-György-napi vásár április 10—18, a Dienes-napi október 9—17 és a Hortobágyi vásár június 23-ikán legyen megtartható.

— **Katonazenekar az Emkében.** Ma, szombaton este az Emkekávéházban a debreczeni 39. gyalogezred kedvelt zenekara ad hangversenyt. Belépődij nincsen. A hangverseny kezdete este 8 órakor. A figyelmes kiszolgálásról Kis Adolf kávé gondoskodik.

x **Senki se vásároljon** addig karácsonyi és újévi ajándékot, míg meg nem tekinti Mentze Henrik ujdonságok áruházában (Piac- és Szt.-Anna-utca sarkán) a nagy Karácsonyi kiállítást, mely már december hó első napjaiban megkezdődik. Meggyőződtem arról, hogy ha igen tisztelt vevőközönséget állandóan szép, szolid és célszerű árukkal szolgálom ki, fokozott mértékben növeli az üzletet iránt már eddig is tanusított nagyrabecsült bizalmát; miért is nem sajnáltam a fáradságot és a nagy anyagi áldozatot, összeköttetésbe léptem a külföld és belföld legelsőbb rendű gyárosai-
 val s üzletemet felszereltem oly sok, szép, új, célszerű és izléses ujdonsággal, hogy képesek érzem magam még a legkényesebb igényeket is áruimmal kielégíteni. Különösen a gyermek-játékokban, fröbelszórakoztató és társasjátékokban, valamint célszerű háztartási cikkekben és műiparárakban vannak rendkívül érdekes ajándéktárgyaim. Már saját érdekében is tekintse meg mindenki a látványosság számba menő ezer és ezerféle ujdonságaimat. *Az olcsó szabott ár minden darab árun látható.* Teljes tisztelettel:
Mentze Henrik.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. Dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál lévő kirakatban látható.

x **Figyelem!** Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét Krausz Mór előnyösen ismert cipézmester új cipőraktárának mai lapunkban megjelent hirdetésére.

Elfogott betörő.

Kiderült lopások és betörések.

Még a múlt héten fogta el a debreczeni rendőrség Juhász Lajosné Gáti Eszter nevű, körmönfont tolvajnőt, aki azonban elfogatása alkalmával hamis nevet mondott be. Azt mondta, hogy őt Kátai Eszternek hívják és Hajduszoboszlóra való. A rendőrség tudakozódott utána Hajduszoboszlón is, Budapesten is.

Hajduszoboszlóról mihamar megérkezett a válasz, hogy Kátai Eszter odavaló, odatolonczolandó; de megjött a válasz Budapestről is, hogy Kátai Eszter álnéven Juhász Lajosné szokott szélhámoskodni. E névre cselédkönyvet is találtak nála, amelyet a furfangos tolvajnő úgy hamisított meg, hogy Gáti „Eszter“-ből „Etelka“ nevet csinált.

Ez értesítés alapján a már hat nap óta fogságban levő tolvajnőt Mile Pál rendőrfogalmazó újra vallatóra fogta és a tolvajnő a bizonyítékok sulya alatt anyira megtört, hogy egész sereg lopást ismert be.

Kiderült, hogy ő követte el a lopást Debreczenben Székelyhidi Lajos kárára, hogy az itteni járásbiróság régóta keresi a Farkas Mária kárára elkövetett lopásért, hogy ő lopta el Kovács Mihályné tejárus asszony 240 korona értékű talyigáját lovastól, D Nagy Zsófi hajduszoboszlói lakosnőtől pedig 116 korona értékű ruhaneműt lopott.

Miután erős a gyanu, hogy még több bűn is terheli, a rendőrség folytatja a nyomozást.

Egyesületek.

Zádor Lajos ünnepzése. A kereskedő társulat választmánya Kardos László alelnök elnöklete alatt tegnap délután népes ülést tartott s egyhangu lelkesedéssel elhatározta, miszerint abból az alkalomból, hogy érdeműs elnökét: Zádor Lajost a kereskedő társulat és kereskedelmi tanintézet érdekében kifejtett hasznos és önzetlen munkásságának előismerésül Apostoli Királyunk Ő Felsége királyi tanácsossá nevezte ki, december hó 4 én Zádor Lajos érdemeinek méltatása és megörökítése céljából — diszközgyűlést tart. A társulat alelnöke és titkára által készített tervezet értelmében a diszközgyűlésre a városi tanács valamint a rokonegyesületek, pénzintézetek és szövetkezetek is meghívotnak. Gyűlés után az Arany Bika szálló disztermében társasbéd lesz.

A Szent László dalegyet ma esti dalestélye iránt nagy az érdeklődés. Az érdekes estélyt tánc követi.

A kereskedő ifjak társulata f. hó 17-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy decz. 11-én rendkívül közgyűlést tart. Tárgysorozat:

1. Határozat hozatal a kereskedelmi alkalmazotak állás közvetítő szervezése tárgyában. 2. Társulati tagok Baleset elleni biztosítása. 3. Jelenlegi tagdíjak esetleges felemelése.

Tisztelettdl kéretnek a Fönök urak, hogy tekintettel a rendkívül fontos ügyek tárgyalására, minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

TÁVIRATOK.

Szöll Kálmán nyílt levele.

Budapest, november 25. A mai nap politikai eseménye Szöll Kálmán volt kormányelnök nyílt levelének megjelenése. E levélben, amelyet a „szentgotthardi kerület választóihoz intézett Szöll Kálmán, elítéli a Tisza Perczel-féle alkotmánytörést. Kijelenti, hogy a többség akaratát érvénye-

sítéséért a szólásszabadság nagy kincsét nem szabad feláldozni. A házszabályok módosításait óvatosan, bölcsen lehet csak keresztülvinni, nem a törvény legázolásával. Hibáztatja az ellenzék, hogy a házszabályok módosítására irányuló törekvést kereken elutasította. Még inkább hibázott a kormány és a többség, hogy a házszabályok nyíltan bevallott felretételével hozta az emlékezetes határozatot 18 án. **A jog és törvény útjáról letérni még a többség-akarat érvényesítéséért sem szabad. A törvényen ejtett seb sohasem gyógyul be.** A házszabályok mérsékelt szigorítását helyesli, de a módosítást csakis törvényes uton gondolta létre hozhatónak. Nyíltan kijelentette, hogy mihelyt a törvényes útról letérnek, ő nemcsak a pártból lép ki, de képviselői állásáról is lemond. **Belátja, hogy a törvényszerítés tudatos, szándékos volt, ezért távozik,** elvei és jogérzete kényszerítik erre. Az ellenzékhez nem pártol, hanem teljesen visszavonul.

Az angol-orosz egyezmény.

Pétervár, november 25. A hulli-ügy a mai napon végleges elintézését nyert. Az egyezményt ma délután írták Harding pétervári angol nagykövet és gróf Lamsdorf orosz külügyminiszter.

Politikai gyilkosságok készülöben.

Budapest, november 25. Barabás Béla ma a Kossuth-pártkörben a következőket mondta el:

— Feleségemet ma délelőtt a Kossuth Lajos-utcán ismeretlen uri ember köszöntötte, majd megszólította: — Barabás Béláné ő nagyságához van szerencsém? — kérdezte. — Igen — felelte a feleségem. — Bizalommal kérem nagyságos asszonyomat valamire — mondta az idegen aggódalmaskodó arczczal. **Ne engedje férjét Nagyváradra, mert őt, Kubik Bélát és Lengyel Zoltánt meg akarják ölni. Le akarják hármójukat lölni.** — Ha ez ijesztgetés, úgy semmi hatása sincs, ha jóakaratu figyelmeztetés, akkor köszönöm — felelte feleségem. Az idegen erre udvariasan köszönt és elsietett.

Barabás ezen elbeszélése óriási felháborodást keltett a pártkörben. Az elkeseredést fokozta még az a körülmény, hogy Kubik Béla családját már 18 án (tehát az emlékezetes éjjeli ülés napján) délelőtt értesítették, hogy vigyázzanak, mert **Kubik ellen merényletet akarnak elkövetni.**

Különös dolog ez mégis. Előbb megakarják vásárolni az ellenzéki képviselőket, azután pedig legyilkolással fenyegetik. Hm, hát egész granicsárvilág lesz már Magyarországon?

Törvénykezés.

Az anya szive. Töpörödött, öreg anyóka állt a bíróság előtt panaszosként. A panaszát orvosi látlelet bizonyította, amely szerint könnyű testi-sértés vétsége követetett el rajta. A vádlottak padján fiatal menyecske ült lesütött szemekkel, a tulajdon leánya. Megverte. Kezet emelt a szülő édesanyjára. Tudja, érzi bűnét a vádlott, a világegyet fel nem merné emelni te-

kintetét. Kisülne a szeme a nagy szégyentől. Az öreg asszony nézi-nézi a vádlottat, a szemei megtelnek könnyekkel és megszólal:

— Tekintetes urak, engedjék el a lányomat, visszavonom a panaszomat . . .

Az anyai szív, az áldott anyai szív szólalt meg az öreg asszony ajkán, a vádlott pedig odacsuszott hozzá alázatosan és megcsókolta a ránczos kezét, amelyre odahullott néhány bocsánatkérő könnycsepp is . . .

Az órák és az ügyvéd. A közönség körében ismeretes az az ügy, amely miatt pénteken délután állt a debreczeni törvényszék előtt Gasparik Antal órák, aki saját vallomása szerint a mult képviselőválasztáson Dobiecki Sándor főkortese volt és ennek tulajdonította azt, hogy dr. Varga Lajos ügyvéd debreczeni ellenfele árverést tüzetett ki ellene, aminak következtében tönkrement. Ezzel indokolja, hogy a „Szabadság” 1903. szeptember 25 én megjelent számában és pár nap mulva a közönség közt osztogatott röpvén éles hangon támadta meg dr. Varga Lajost. A törvényszék pénteken délután tárgyalta az ügyét és Gasparikot rágalmazásért és becsületsértésért 14 napi fogházra és 20—20 korona pénzbüntetésre, nem különben az ítéletnek a „Debreczen” czimű lapban való közzétételére ítélte. Gasparik felebbezett.

Vádló és vádlott. Hatóság elleni erőszak büntetével vádoltan állott a debreczeni törvényszék előtt Zamodits János püspökladányi téglagyáros. A vád az ellene, hogy ez év június 26-án Németh Pál csendőr őrsvezetőt a saját hivatalában megfenyegette, azután megtámadta. A fegyvertelen csendőrőrsvezetőt Zamodits ellen ragadta, az emlékérmét letépte, torkon fogta, dulakodott vele, ütlegelte, összekarmolta, fojtogatta, míg Marsovszki János nevű munkása hátulról ütlegelte, a védetlen csendőrőrsvezetőt, akit a zajra előrerohanó többi csendőr mentett meg . . . Így szól a vád. Az ember szive igazán megindul rajta. Borzasztó sérelem is eshetett a szegény csendőrőrsvezetőn, aki a vád szerint 8 napon belül gyógyuló sérüléseket is szenvedett . . . A végtárgyaláson előáll a vádlott, az a vakmerő, elvetemült ember. Megtorkolászta a szegény csendőrőrsvezetőt. Alig áll a lábán a csendőr támadója. Beesett, elszórt arczáról leri a betegség, a lasan sorvadás. Csak úgy szédeleg. A lába reszket. Oly gyenge, hogy állni is alig tud. Most is furdoról jött a végtárgyalásra. Ez a vádlott. Szemben áll vele a megfojtogatott csendőrőrsvezető. Napbarnított arczáról mosolyog a vaseségesség. Széles melle, erőteljes vállai, bivalyerős nyaka elárulják, hogy vasizmu, kötélínú ember, akire életveszélyes dolog kezet emelni. Ez a hatalmas ember pedig még hozzá csendőr is, akinek jogában áll agyonütöni azt, aki reá kezet emel. Hát ezt a Herkulest kellett kimenteni a többi csendőrnek a lábán is alig álló Zamodits körmei közül De van ám más oldala is a dolognak és pedig ez a Zamodits feljelentése, amelyet Németh Pál csendőrőrsvezető ellen adott be. Ebben azt állítja és orvosi bizonyítvánnyal igazolja Zamodits, hogy őt, az amugy is beteg embert, félholtra verte Németh Pál csendőrőrsvezető és rajta 20 napon túl és részben még maig sem gyógyult sérülést okozott és mégis Zamodits követte el a hatóság elleni erőszak büntetést a vád szerint. A törvényszék a tárgyalást dr. Kardos Samu védő előterjesztésére elnapolta, mert szükségesnek látta a vizsgálat kiegészítését és mert a Zamodits fegyelmi és büntető feljelentése nem nyert elintézését.

Tiszta haszon. Zs. Juhász Lajos hajduszováti lakost kétszer is 6—6 hónapi börtönre ítélte a debreczeni törvényszék lopásért, most öszbüntetésképpen 11 havi és 14 napi börtönt kapott. A tiszta haszon az államnak is, a tolvajnak is 16 nap.

Az elárverezett magyar zsarolása. Császi Lajos hajduszoboszlói gazda birtokát a folyó év elején a bíróság elárverezte. A birtokból 19 hold területet 17100 koronáért Borbély József vett meg. Császi azt állította, hogy csak a pusztá föld adott el, az ott levő tanya és más épületek és élő fák, továbbá szőlő ültetvények, az árverési hirdetménybe nincsenek benne, tehát ha azokat is át akarja venni, akkor külön fizessen neki azokért bizonyos összeget, mert ellenkező esetben ő azokat megsemmisíti vagy megégeti. Ezért zsaroláskísértelért 8 napi fogházra ítéltetett, amibe bele is nyugodott.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

[Svarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.]
Budapest, 1904. november 25.

Készáru 5 magasabb.	
1905. októberi buza	880.—82
1905. áprilisi buza	1024.—25
októberi rozs	—
1905. áprilisi rozs	797.—98
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	714.—16
1905. májusi tengeri	761.—61
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repeze	1110.—20

Szerkesztői üzenetek.

Cs. I. Helyben. A vasárnapi számban teljes egészében közöljük.

— **nda. Nagyenyed.** Már megirtuk, hogy a Magyar Szó-t a nagyenyedi főiskolai ifjuság is kitiltotta és így erre vonatkozó tudósítása tárgyalanná vált. A mi pedig a mellékelt diáktörténetet illeti, az szárnypróbálgatának elég ügyes kis történet, de még nem lapba való. A kezdetleges és naiv történeteknek sok bírálója akadna egy nagyobb lap olvasói közül. Valami más egyebet kérünk.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet Debreczen.

**Olcsó kölcsönöket nyújt,
kényelmes visszafizetési feltételek mellett.** A kölcsönök kamatai hetenként, a heti befizetésekkel együtt is fizethetők.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódaival cégnevel
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megkezdődött

A Karácsonyi vásár.

Minőségben kifogástalan jó áruk
kerülnek eladásra
leszállított árak mellett.

Le

Női-

szőrm

(Muf

legoics

Halm

árubá

Legkü

haszn

Har

M

az ös

Női

Blo

mos

SZÁ

Del

Tele

BUDA1-

minden

hogy ne

mikor e

töltött t

Dió, Mo

Rococo.

Magvas.

torta st

napon

kilója

Legújabb divatu
női- és leány felöltők
szőrme boák, karmantyú
(Muffok), blousok stb.
legolcsóbb árban kaphatók

Klein Sámuel

Halmágyi Sámuel

ezégvezető

áruházában, DEBRECZEN.

Legkülönlegesebb külföldi
használt levélbélyegeken
óriási választék

Harmathy Pál

antiquáriumban,
Füvészkert-n. 14. sz.

Megérkeztek

az őszi és téli idényre
a legújabb

Női divatkelmék,
Blouse selymek,
remek kivitelű

mosó flanelek, velezek
SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsa-tér.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség
szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- é zenemű

kereskedésünket a modern igényeknek
megfelelően, tetemesen megnagyobbítva
a Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor
ház) egyenesen e célra átalakított
fényes helyiségbe helyeztük át.

Ezen üzlethelyiségünk megtekin-
tésére — mely csaknem látványosság
számba megy — tisztelettel kérjük fel
tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

Hegedüs S. és Sándor I.

előbb László Albert és Társa
DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 11. szám.
A főpiaczi üzlethelyiségünk kiadó.

Uradalmi tea vaj

1 kiló 1 frt 20 kr.

Naponta friss minőségben
kapható.

Tisztelettel

Deutsch Lajos,

Piacz-utca 38. szám.

Nagy alkalmi könyvbazar.

Üzletünk áthelyezése alkalmából
régii Piacz-utcai helyiségünkben nagy
tömeg felhalmozott

könyvet-, zeneművet-,
képet-, papírárut stb.

beszerzési áron alul árusítunk el.
Árak már 5 fillértől kezdve.

Ezen bazar csak rövid ideig áll
fenn és így kérjük ezen kedvező alkal-
mat mielőbb felhasználni.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa
Hegedüs S. és Sándor I.

könyv- és papirkereskedés
Debreczenben, a kistemplommal szemben
A főpiaczi üzlethelyiségünk kiadó.

Alkalmi vétel folytán

mig a készletből tart az alanti bámula-
tos olesó árban ajánljuk a következőket:

Egész finom férfi ingek 1 frt 10
krtól, férfi és fiu kalapok 80 krtól, Női,
férfi és gyermek meleg alsó ruhák 45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári blousok, alsó
és felső ruhák, C-stűmök, Miederek, női
és férfi bőr keztük 80 krtól.

Kitűnő minőségű Férfi és Női cipők,
Kalucsnik eddig nem létezett olesó
árakon.

Valódi vászon női fehérművek, házi
és disz kötének, törülközők fél árban.
Gallér 10 kr. kézelő 15 kr.

Székely Jenő és Társa ut.

Piacz-utca 48. sz.

Köhögésben

szenvedő használja a rég bevált, köhögés
csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolják
a biztos hatást köhögés, rekedtség, kathar-
rus és elnyálkásodásnál. Valódi csakis „Há-
rom fenyő“ védjeggyel. Csomag 20 és 40
fillér. Raktár Tóth Béla és dr. Rothschnek
W. Emil urak gyógyszerárában.

50.000 pár czipő

4 pár czipő csak frt 2.80

nagy mennyiségű czipő áru vétele foly-
tán adom ezen nevetséges árért mig csak a
készlet tart 1 pár férfi és 1 pár női czipő,
barna vagy fekete bőr fűzős, I. minőség erős
szegezett bőr talppal, továbbá 1 pár férfi
és 1 pár női divatczipő, szegélyezett, igen
elegáns, legújabb divatu, melegen bélelve,
télire kiállítva, csinos és könnyű viselet.
Nagyság cm. szerint. A 4 pár együtt csak
frt 2.80. Küldés a pénz előleges bekül-
dése vagy utánvét mellett.

S. URBACH Schuh-Export
KRAKAU 204/B.

Kicserelés megengedtetik, sőt a pénzt is kifo-
gás nélkül visszadom, tehát riziko kizárva.

Telefon 349.

HALLÓ: UJDONSÁG.

Telefon 349.

Tisztelt háziasszonyok figyelmébe!

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az általam bevezetett
BUDA1-féle

1 koronás torták!

minden családnál igen alkalmasak s kérem tessék meggyőződést szerezni,
hogy nem érdemes ezek készítésével otthon bajlódni ebben a drágaságban,
mikor csak 1 koronáért is már jó izletes crémnel, tejszinnel, vagy befőttel
töltött tortát lehet kapni, van szerencsém felsorolni egy néhány minőséget u. m.
(Spanische wind) Szarazhab Tejszinnel, Eper, Málna, Gesztenye, Kávé,
Dió, Magyoró, Csokolád, Maraskin Tejszincrémmel, továbbá Sacher, Gigerl,
Rococo, Moka Double, Dióhaberém, Stefania Fatinica, Fedora, Os Budavár,
Magvas, Gazdász, Jogász torták stb.

Betegeknek ajánlható igen könnyű vanília crémtorta vagy borsató
torta stb. egy kísérlet is elegendő bizonyíték a tény valódiságáról. Egész
napon át különböző friss sütemények kaphatók.
Továbbá készítek gyomorgönggélkedőknek carlsbadi kétszersültet
kilója 1.60.
Táplálékos tojásos kétszersültet kilója 3 kor.
Pozsonyi mandulás kétszersültet kilója 3 kor.

Naponta friss csakis saját gyártmányu kiváló finom Tea-sütemény
kilója 4 kor.
Finom Piskóta nagy és kis minőségben kilója 4 kor.
Kugler, Mignon dessertet, kandirozott, valamint csokoládés gesztenye
Piéré, kandirozott gyümölcsöt.
Saját gyártmányu finom gyümölcsös kenyeret [Kletzenbrod.] Befőzött
1 nagy füveg 80 fillér, 10 füveg tetszés szerinti minőség csak 7 korona.
Saját gyártmányu legfinomabb minőségű Bonbonnok, Csokoládés,
Conagkos, Likőrös, különböző Marzipan, eredeti gyümölcs izekkel, vegyes
kilója 5 kor.
Fagyalt, Parfait, Tejszin krémeket, Biscuite-glacé.
Plombierét, Crogué-aszbouchest, rendelésre igen jutányosan készítek
és hához bejélegve szállítom.
Dus választék mindennemű különleges Bonbonierekben.
Főtörökvésem mindekor az leend, hogy e téren folytonosan ujdon-
sággal szolgálhassak, mert ezáltal üzletem magasabb színvonalra való föl-
emelését elérni reménylen.
Nagybecsü pártfogását kérve

vagyok tisztelettel

Budai Károly.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Pénzkölcsön. Rövid lejáratu kölcsönöket bármily összegig kezés nélkül egy óra alatt, ház és földbirtokra három nap alatt megszerez Héry Gyula bankirodája Péterfia u. 40.

Borsy féle pemetefü cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Budai cukrászda, Josa és Jóna drogueriájában.

16 forinttól feljebb készítek finom gyapju szöveteimből divatos férfi öltönyöket vagy téli kabátokat. Mintákkal kívánatra házhoz megyek. Klein Adolf angol uri szabó és Drezdai akadémiában végzett szabász. Üzlet Piacz utca a 66.

Könyvbekötéseket egyszerű és diszes kivitelben, bőrtárczákat monogram és czimer vésettél jutányosan készít Antalffy Ferencz városházzal szemben.

A Mester- és Honvéd-utca 39. számú sarokház boltnak vagy pálinka mérésnek minden órában olcsón kiadó.

Kereskedelmi végzett szép írással bíró leány felvétetik. Írásbeli ajánlatok Békés Emil szesznagykereskedőhöz Barna-utca 1. sz. intézendők.

„Eleven ördög”-nek levelei érkeztek a kiadóba.

Sokat szenvedett sürgős levele van.

Osmeretlen barát és **K. S.** levelük van a kiadóban.

Keresek egy birtokot 400-500 holdig, egy birtokot 800-1000 holdig megvételre; továbbá egy birtokot 400-500 holdig bérletbe, egy birtokot 800-1000 holdig bérletbe. Szíves ajánlatok eskakis a tulajdonostól kéretnek. Fischer Samuhoz Zombor.

Nádzsék fonás olcsón elvállaltatik, Bethlen-utca 56.

Csinosan butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó. Széchenyi utca 27.

Boros pinczét keresek a főpiacon évi bérletre. Írásbeli ajánlatokat kérek, mert nem helybeli vagyok. „Borospiacze” czimén a kiadóba.

Ió házilag készített boreczet eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Arva leány intelligens családból irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czím a kiadóhivatalban.

Egy külön konyha szoba hozzá tartozóival azonnal kiadó Bercsényi utca 69. sz. alatt.

Wertheim pénzszekrény megvételre kerestetik. Czím a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchenyi-utca 27. sz.

Áruszállításra kis, könnyebb kézikocsi kerestetik. Czím a kiadóhivatalba.

000 darab levélboríték, tetszés szerinti czegnyomással 2 forintért megrendelhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz u. 47. Telefon 18.

47 hold feketeföld tanyával és Homokkert mellett hat holdas hízaló eladók. Czím a kiadóban.

Egy szép írásu fiatal leány irodai alkalmazást keres. Czím a kiadóhivatalban.

Elegáns

Kétsoros

kék Sacco-öltöny!!

tiszta gyapju kelme legfinomabb chevrot selyem tükörrel K 40. Fekete finomlastique férfi Télíkabát K 38.

Koch Testvérek

Debreczen
Piacz-utca 51. sz. (Csanak-ház.)
ÁRJEGYZÉK INGYEN.
Telefon 384.

Fényképészeti cikkek.

Láda kofferek

uti készletek, pénz-, szivar- és levéltárczák,

férfi fehérneműek

(mérték után is készülnek.)

Solingeni kések, ollók, borotvák, haj-, köröm- és ruha kefék, fésűk, szappanok, tükrök nagy választékban, — jutányos áron kaphatók

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

DEBRECZEN, városház épület.

Bőr árak.

Férfi kalapok, nyakkendők, gallér és kiegészítők.

Illatszerek, sélabotok.

H.-Nánáson

a néh. Hegedüs Sándor tulajdonát képezett, most Muraközy Gábor bir. végrehajtó tulajdonát képező **3 drb esztorgapad és hozzávaló számszámokkal felszerelt esztorgályos műhely** eladó, esetleg a lakással együtt haszonbérbe kiadó. Venni vagy haszonbérbe szándékozók értekezhetnek

Muraközy Gábor

bir. végrehajtóval

H.-Nánáson.

Uj saját készítményű cipőraktár.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy 12 év óta fennálló elsőrendű cipész műhelyemet Széchenyi-utca 50 sz. alól tetemesen megnagyobbítva és a legkitünőbb munkaerőkkel ellátva

Piacz-utca 34. sz.

a posta tözsomszédságába helyeztem át, ahol is a n. é. közönség kényelmére dusan felszerelt

kész cipőraktárt

rendeztem be, melyben kizárólag saját készítményeim a gyári cipőknél is olcsóbb árban kaphatók.

Amidőn biztosíthatom a n. é. közönséget a legpontosabb kiszolgálásról kérem a szíves pártfogást.

Krausz Mór

uri és női cipész, a főposta mellett.

Mérték szerinti rendelések és minden e szakmába vágó munkák legjutányosabban eszközöltetnek.

Párisi világkiállítás 1900 : „Grand Prix.”

Legmagasabb kitüntetés!

A gyár naponta
40,000 párt
készít.

Szent-Pétervári
SÁRCZIPŐK (Galoschni)
hőcipők, Storm Slippers.

Csak
akkor
valódi,

ha a
talpán
e védjegy van.

Egyedüli főraktár: Messtorff, Behn & Co Wien, I.

Debreczenben egyedül: BÉKÉS LAJOSNAL.